

Людмила Сидоренко, Олена Деньга

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ЗА ДОПОМОГОЮ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ

У запропонованій статті досліджуються особливості використання мультимедійних ресурсів у процесі формування ініомовної комунікативної компетенції студентів під час навчання української мови як іноземної. Використання відеозаписів, фільмів, пісень, документальних фільмів, випусків програм новин у практиці викладання української мови іноземцям має низку важливих переваг і дає змогу створити на заняттях середовище, максимально наближене до автентичних умов; збільшити можливості іноземних студентів своєчасно та різнобічно знайомитися з українською дійсністю, традиціями, подіями міжнародного життя; адаптувати студентів до мовного узусу, реалізуючи через аудіовізуальні засоби занурення їх в автентичне українське мовне середовище. Перегляд мультфільмів – невід’ємна частина вивчення іноземної мови, яка допомагає розвинути навички сприйняття мови на слух і поповнити словниковий запас.

Ключові слова: мультимедійні ресурси, ініомовна комунікативна компетенція студентів, навчання української мови, візуальний приклад, складові навчання.

Вступ. Інтеграційні процеси до світової спільноти, міжнародна співпраця, зміна суспільної свідомості активізують вивчення іноземцями української мови. Питання поліпшення якості навчання української мови як іноземної є злободенним. Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що використання мультимедійних ресурсів, зокрема мультфільмів, дає змогу збагатити можливості традиційних занять, зробивши процес вивчення мови більш цікавим та підвищити рівень навчання української як іноземної. Крім того, актуальність теми полягає ще й в тому, що на зміну старому типу студента прийшло так зване Net-generation, яке має менший об’єм уваги та потребує нових технологій у навчанні.

Теоретичним підґрунтям є дослідження науковців про використання мультимедійних засобів та ресурсів під час навчання іноземної мови. Вивченню питання застосування мультимедійних засобів присвячені праці О.В. Іванової, С.М. Назарова, О.М. Білич, М.М. Фіцули, С.Ю. Ніколаєвої, які зауважують, що для підвищення ефективності навчального процесу і рівня знань студентів необхідно використовувати на заняттях інноваційні методи у поєднанні з традиційними. Також ми спираємося на теоретичні розробки О.В. Федорова, який розглядає питання історії теорії та методики медіасвіти,

медіапедагогіки, дає характеристики найбільш відомим медіаосвітнім концепціям (Федоров, 2004).

Мета навчання іноземної мови – формування іншомовної комунікативної компетенції, яка дасть змогу студентам брати участь у різних видах мовленнєвої діяльності, ввійти в інший соціум та швидше акліматизуватися у ньому. Компетенційний підхід, на думку М.М. Фіцули, передбачає «мотиваційну, рефлексивну, когнітивну, операційно-технологічну та інші складові результатів навчання, що відбиває прирощення не лише знань, умінь і навичок, а й досвід емоційно-ціннісного ставлення» (Фіцула, 2008, с. 124). С.Ю. Ніколаєва зауважує, що «іншомовна комунікативна компетентність» – це здатність успішно вирішувати завдання взаємодії та взаєморозуміння з носіями мови, що вивчається, відповідно до норм і культурних традицій в умовах опосередкованого спілкування (Николаева, 2012, с. 12).

Безумовно, успішне вивчення мови залежить не тільки від лінгвістичних особливостей студента, рівня його мотивації, але й від урахування національно-культурних особливостей усіх учасників педагогічного процесу. До поняття «культура» належить не тільки музика, історія, живопис, література, а й спосіб життя людей, який передається з покоління в покоління, фундаментальні переконання, цінності, спосіб мислення та світогляд, особливості духовної культури. Важливо, що багатокультурні цінності засвоюються підсвідомо в процесі всього життя. Під час вивчення нової мови студентові недостатньо оволодіти тільки граматикою, фонетикою й лексикою чужої мови, але необхідно знати, що сказати в певній ситуації певним людям і як саме це сказати, з урахуванням етикету, традицій і менталітету іншого народу. І, звичайно ж, навчаючи іноземних студентів, варто пам'ятати, що міжкультурне спілкування – це «вулиця з двостороннім рухом», де обидві сторони повинні рухатися назустріч одна одній і де обов'язково потрібно знати правила дорожнього руху. У сучасному полікультурному суспільстві це завдання ускладнюється, тому що міжкультурна взаємодія може відбуватися не тільки між представниками одного культурного прошарку суспільства, а й різних верств суспільства з різними соціально-культурними стандартами та з різним рівнем освіти. У час глобалізації та посилення міграції дуже важливо, щоб людина змогла інтегруватися у професійній сфері та в соціальному середовищі.

Щоб допомогти іноземцю швидше адаптуватися, сформувати іншомовну комунікативну компетенцію, дуже ефективним методом є використання мультимедійних технологій. Згідно з теорією подвійного кодування, яка була висунута Алланом Пейвіо ще у 1971 році, використання сучасних цифрових технологій є зручним, оскільки у цьому процесі задіяні одночасно декілька видів сприйняття у студентів, а саме – візуальне і вербальне, унаслідок чого збільшується кількість засвоєного матеріалу. У розробці цієї гіпотези А. Пейвіо зосередив увагу на тому, що впливає на формування психічних образів під час навчання. За даними дослідника, є два способи, через які людина може розширити знання вивченого матеріалу: словесні асоціації та візуальні образи (Paivio, 1986).

З розвитком технологій ці ідеї набули можливостей для реалізації та отримали методичне обґрунтування. Так, О. В. Федоров визначає медіаосвіту як комплекс заходів з перетворення педагогічних процесів на основі впровадження у навчання і виховання інформаційної продукції, засобів, технологій, наголошуючи, що при цьому структура заняття поєднує в собі

традиційні компоненти (актуалізація знань, пояснення нового, закріплення контроль) з інноваційними (інтерактивний метод, мультимедійні засоби, рольові ігри), що дає змогу покращити якість навчання, підвищити пізнавальну активність, задовольнити запити та інтереси студентів, збільшити самостійну роботу (Федоров, 2004).

Отже, використання мультимедіа-технологій у вивченні іноземної мови допомагає реалізувати різні завдання сучасної методики, а саме:

- залучення всіх студентів на занятті до комунікативного процесу;
- організацію успішного комунікативно-спрямованого навчання;
- створення мовного середовища;
- організацію навчального процесу відповідно до інтересів студентів;
- враховування міжкультурної складової.

Потрібно також враховувати, що нове покоління студентів має, на думку багатьох дослідників, так званий «кліповий» тип мислення. Це нове покоління, як показують практичні дослідження, менше покладається на слуховий апарат і очікує візуальні / графічні пояснення (Velički, 2015). Тому використання мультимедійних засобів на заняттях буде підтримувати їх увагу та концентрацію.

Зважаючи на викладене, вважаємо за необхідне охарактеризувати значення мультимедійних ресурсів, зокрема мультіплікаційних фільмів, при формуванні комунікативної компетенції студентів у процесі навчання української мови як іноземної та надати методичні рекомендації щодо використання мультфільмів на заняттях.

Результати дослідження. Використання відеозаписів, фільмів, пісень, документальних фільмів, випусків програм новин у практиці викладання української мови дає змогу створити на заняттях середовище, максимально наближене до автентичних умов; збільшити можливості іноземних студентів своєчасно та різнобічно ознайомитися з українською дійсністю, традиціями; адаптувати студентів до мовного узусу сучасної мови, реалізуючи через аудіовізуальні засоби занурення їх в автентичне українське мовне середовище, де живуть і діють люди різної статі, професій, соціального стану, освіти; сприяти збагаченню словникового запасу іноземних студентів, вдосконалення фонетичних, граматичних, синтаксичних навичок, вдосконалення вміння побудови монологів та діалогів. Використання мультимедіа допомагає створити сприятливу атмосферу на занятті, реалізувати принцип наочності навчання.

Особливо зручним є перегляд мультфільмів – невід’ємна частина вивчення іноземної мови, яка допомагає розвинути навички сприйняття мови на слух і поповнити словниковий запас. Доцільно використовувати саме мультфільми, оскільки вони не займають багато часу (в середньому 10–15 хвилин) і за такий короткий термін знайомлять з культурою, традиціями, нормами поведінки та національної психології носіїв мови. Перегляд мультфільму і подальше його обговорення дає змогу активізувати мовленнєву діяльність студентів, розширити їхні знання у межах соціолінгвістичної компетенції, а також поглибити процес формування й розвитку лексичних та граматичних вмінь. Отже, спираючись на викладені вище теоретичні обґрунтування, а також на наш багаторічний досвід викладання української мови як іноземної, пропонуємо таку технологію використання мультфільмів у процесі навчання:

1. Мультфільми доцільно використовувати на закріплювальних уроках для вдосконалення знань, умінь і навичок; на уроках комбінованого характеру; на уроках розвитку мовлення. Це залежить від рівня групи і від мети уроку: на

початковому етапі навчання метою перегляду мультфільму може бути створення комфортної емоційної атмосфери і зняття напруги, на більш високому рівні володіння мовою можливо використовувати для організації дискусій, а також організації рольової гри, в основі якої – сюжет або ситуація мультфільму.

2. Мультфільм необхідно ретельно підбирати, враховуючи рівень оволодіння мовою.

3. До перегляду доцільно провести зі студентами підготовчу бесіду, у процесі якої вони отримують базову інформацію, що стосується змісту мультфільму, виконують вправи для вивчення нового лексичного матеріалу. Все це є підготовкою до подальшого перегляду мультфільму.

4. Подивитися мультфільм разом зі студентами. Перегляд мультфільмів робить заняття більш емоційним та дає змогу краще запам'ятати інформацію.

5. Для досягнення ще більшого результату необхідно провести роботу над лексикою і граматику на матеріалі конкретного мультфільму.

6. Після перегляду рекомендуємо зробити такі завдання: рольове дублювання тексту, яке дає змогу не буквально перекладати текст, а інтерпретувати зміст висловлювання, враховуючи інтонацію, міміку, жести героїв; опис місця дії, характеристика персонажів мультфільму; проведення дискусії за темою мультфільму; проведення рольової гри, заснованої на сюжеті мультфільму; короткий переказ на задану тему, що стосується переглянутого сюжету або складання діалогів.

Важливо, що таку методику можна ефективно використовувати під час вивчення тем різного типу: лінгвокультурознавчих (зокрема, «Календарні свята»), лексико-граматичних та граматичних, під час вивчення наукового стилю мовлення тощо. Наведемо приклади використання конкретних мультфільмів, які успішно «пройшли перевірку» на ефективність у процесі навчання протягом останніх п'яти років (ми почали експериментувати та активно впроваджувати цей метод навчання, починаючи з 2013 року).

Прикладом використання мультфільмів може бути мультфільм «Щедрик» (<https://youtu.be/dg1eMrFfexk?t=17>). «Щедрика» переспівав Олег Скрипка та на його переспів зняли кліп із пластиліну. Доцільно перед переглядом розказати про українські традиції ходити у гості на Різдвяні свята та співати щедрівки й колядки. Студенти матимуть змогу почути справжню колядку і на власні очі побачити, що означає дієслово «колядувати».

Доречним під час вивчення українських традицій буде перегляд та робота з мультфільмом «Різдвяна казка» (<https://youtu.be/bDDGr3Bz4aE?t=160>). Мультфільм створено за казкою українського письменника М. Черемшини «Сльоза». Дія розгортається напередодні Різдва: слеза бідної дівчини Марусі розтопила холодне й байдуже серце багатого господаря. Спочатку необхідно провести бесіду на знання студентами українських традицій та доповнити їхні знання, наприклад, запитати, з чим пов'язано святкування Різдва, як вони розуміють слова «колядувати», «колядка», чи бачили вони як українці святкують це свято, що їм відомо про Святий вечір, як і коли його святкують (6 січня, як тільки на небі з'являється перша зірка, що символізує народження Божого сина, всі сідають за вечерю, де обов'язково повинно бути 12 пісних страв, серед яких кутя, узвар, вареники, пампушки, калач...). Пропонуємо варіанти завдань після перегляду мультфільму, розроблені до уроку за оповіданням Марка Черемшини «Сльоза»:

1. Як можна назвати цей фільм? Чому?
2. Скажіть, яка це історія: сумна, весела, добра, нудна ?

3. Виберіть роль героя мультфільму. (Реальні: Маруся, її мама, багатий чоловік зі своєю родиною. Фантастичні: сльоза, ангел, сніг, вітер). Дивіться мультфільм ще раз і говоріть від імені цього героя.

4. Перекажіть зміст за планом: 1. Зустріч Марусі з багачем. 2. Сльозинка на руці Ангела. 3. Хвора мати. 4. Маруся в біді. 5. Похід дівчинки до міста. 6. Справжнє Різдво у вдови Кравчихи.

5. Прокоментуйте слова: «А люди, от як люди: кожний собі сам?» (байдужість, егоїзм).

6. Яке прислів'я можна дібрати до цих слів? («Моя хата скраю, нічого не знаю», «Я – не я, і хата не моя»).

Доцільно буде провести бесіду про вічну боротьбу добра і зла: сльоза – символ палкої любові до ближнього добра, милосердя, отже тепла, Марусина сльоза розтопила крижане, кам'яне серце чоловіка і змінила його – він народився заново. Яким стало його серце? Отже, перемогло тепло, себто добро, милосердя, віра.

Для ознайомлення з новорічними традиціями пропонуємо переглянути мультфільм «Один, два, три! Ялиночко, гори!» (<https://youtu.be/fmdUD9FdpA?t=339>). Сюжет мультфільму: Ведмідь настільки любить свято Нового року, що заради цього свята прокидається, наводить порядок у своєму будиночку, прикрашає ялинку та з нетерпінням чекає Діда Мороза. Перед переглядом можна провести фонетичну зарядку з використанням тих конструкцій, які будуть використані в мультфільмі: *святкувати що?*; *дарувати кому? що?*; *прикрашати що?*; *ялинка яка?* Також до перегляду пропонуємо показати портрети головних героїв і дати кожному персонажу характеристику, відповідаючи на такі запитання: *Як ви думаєте, Ведмідь маленький чи великий, добрий чи злий? Він вам подобається? Як ви думаєте, Маша висока чи низька, енергійна чи ледача? Вона вам подобається? Чому?* Під час роботи над цим мультфільмом можна закріпити знання давального відмінка (конструкції: *дарувати кому? що?*), а також вивчити назви тварин (*ведмідь, вовк, заєць*).

Ефективним є використання мультфільмів для вивчення лексичних тем. Наприклад, анімаційний фільм (без звуку) «Про черепаху» (<https://youtu.be/Cd6AtELdpP8?t=2>), що розповідає про черепаху, яка активна, але, разом з тим, дуже повільна, через це вона робить все невчасно, добре візуально ілюструє лексичні теми: «Явища природи» (пори року, дощ, сніг, сонце); «Сезонний одяг»; «Сезонні розваги» (кататися на лижах, ловити метеликів, пускати кораблики, збирати ягоди та гриби). Також цей мультфільм допомагає під час вивчення дієслів руху, оскільки дає можливість унаочнювати значення різних префіксів: *Черепаха – вийшла, / зайшла, / відійшла, / підійшла, / пішла, / перейшла*. Після перегляду для закріплення матеріалу доцільно запропонувати таку вправу: *Пишіть речення, замість крапок поставте потрібні префікси. 1. Черепаха ...йшла з дому. 2. Вона ...шла на вулицю. 3. Черепаха ...шла через струмок. 4. Черепаха ....йшла в дім. 5. Черепаха ...їхала на лижах.*

За участі Наталі Клименко (авторки текстів і вправ, засновниці українського проекту «Мова – ДНК нації») випущено мультсеріал «Лепетуни» (<https://youtu.be/oV16Oq3LFcA?list=PL56G2N57Pkt4-becbRdY5zF3TJ9WXhmyf&t=40>), який допомагає дітям правильно спілкуватися українською мовою. Цей серіал також доцільно застосовувати у практиці вивчення мови як іноземної під час вивчення лексичних тем: «Знайомство», «Сніданок», «Кольори», «Явища природи», «Садок і

ягоди», «Зоопарк», «Зима», «Весна», «Відпочинок на морі», «День народження».

Також доречно демонструвати мультфільми для закріплення граматичних тем. Наприклад, на підсумковому занятті з теми «Давальний відмінок» ефективно використати анімаційний фільм «Дівчинка та зайці» (<https://youtu.be/HGhzKSj7oO8?t=6>). Після перегляду фільму варто запропонувати студентам скласти речення за моделлю: *хто? (суб'єкт) + дарувати, давати + кому? (адресат) + що? (об'єкт)*. У процесі перегляду мультфільму варто звернути увагу на використання формул українського мовного етикету («На здоров'ячко!» тощо) і розповісти студентам про її вживання, запропонувати й інші синонімічні формули мовного етикету.

Опрацьовуючи науковий стиль мовлення, ми пропонуємо студентам серію освітніх пізнавальних мультфільмів: «Наше життя» (Канада) (<https://youtu.be/SSSUvpU2kTA?t=125>) про анатомію людини та роботу внутрішніх органів (*серце, судини, легені, травна система*). Зрозуміло, що занадто захоплюватися переглядом мультфільмів не потрібно, але, якщо це доречно, то можна як уточнення використати потрібний фрагмент, щоб проілюструвати той чи інший науковий термін.

Отже, робота над кожним мультфільмом у процесі навчання української мови студентів-іноземців має декілька етапів:

- підготовчий (комунікативний) етап, коли студентів ознайомлюють із новою лексикою, яка є в мультфільмі, й актуалізують вже відому їм лексику, яка буде використовуватися в мультфільмі; пропонується переглянути фотографії головних героїв, описати їх характер та зовнішність. Перегляд (пізнавальний етап) можна поділити на декілька фрагментів. Переглядаючи мультфільми, можна робити зупинки та запропонувати студентам дати відповіді на запитання за змістом. Під час повторного перегляду можна вимикати звук і пропонувати студентам озвучити героїв;
- наступний (перетворювальний) етап характеризується з'ясуванням того, як студенти зрозуміли основний зміст;
- останній етап (рефлексивний або оцінний) – це етап після перегляду мультфільму, де студенти з викладачем обговорюють те, що побачили, дають оцінки героям та подіям, розвиваючи мовленнєві навички і усне мовлення. На цьому етапі також можна запропонувати студентам написати переказ мультфільму або відтворити діалоги.

Висновок. Кожен урок іноземної мови – це практика міжкультурної комунікації, оскільки кожне іншомовне слово відображає іноземний світ й іноземну культуру. Для кращого забезпечення формування іншомовної комунікативної компетенції студентів під час навчання української мови як іноземної доцільним є використовувати мультимедійні ресурси, зокрема мультиплікаційні фільми, які уможливають дотримання єдності емоційного та інтелектуального у навчанні студента та сприяють розвитку його індивідуального мислення. У роботі ми надали методичні рекомендації щодо використання аудіовізуальних засобів у процесі навчання української мови на різних етапах її вивчення.

Бібліографія

Иванова, Е.В. (2016). Применение мультимедийных технологий при изучении русского языка как иностранного. *Материалы IX Международной науч.-практ. конф. «Информационное образование и профессионально-коммуникативные технологии XXI века*. Одесса: ОНПУ. 333–338.

- Николаева, С.Ю. (2012). Проект «Тьюнинг образовательных систем в мире» и формирование иноязычной коммуникативной компетентности». *Іноземні мови*. 2. 5–12.
- Федоров, А.В. (2004). Медиаобразование и медиаграмотность. Таганрог: Изд-во Кучма.
- Федоров, А.В. (2001). Медиаобразование: история, теория и методика. Ростов: ЦВВР.
- Фіцула, М. М. (2008). Педагогіка. Тернопіль: Богдан.
- Paivio, A. (1986). Mental representations: a dual coding approach. Oxford, University Press.
- Velički, D. (2015). Characteristics and particularities of educating the net-generation. *The 2015 WEI International Academic Conference Proceedings*. Prague, Czech Republic: The West East Institute.
- Дівчинка та зайці. Мультфільми українською мовою. URL: <https://youtu.be/HGhzKSj7oO8?t=6> (дата звернення 22.04.2019).
- Маша та Ведмідь: Один, два, три! Ялиночко, гори! (3 серія). URL: <https://youtu.be/fmdUD9FdpA?t=339> (дата звернення 22.04.2019).
- Лепетуні. Мова (с субтитрами). URL: <https://youtu.be/oV16Oq3LFcA?list=PL56G2N57Pkt4-becbRdY5zF3TJ9WXxmyf&t=40> (дата звернення: 20.04.2019).
- Різдвяна казка (за мотивами оповідання «Сльоза» Марка Черемшини). URL: <https://youtu.be/bDDGr3Bz4aE?t=160> (дата звернення: 20.04.2019).
- Щедрик. Олег Скрипка та Ле Гранд Оркестр. URL: <https://youtu.be/dg1eMpFfexk?t=17> (дата звернення: 20.04.2019).
- Пищеварение. URL: <https://youtu.be/SSSUvpU2kTA?t=125> (дата звернення: 20.04.2019).
- Про черепаху. URL: <https://youtu.be/Cd6AtELdpP8?t=2>
<https://youtu.be/oV16Oq3LFcA?list=PL56G2N57Pkt4-becbRdY5zF3TJ9WXxmyf&t=40> (дата звернення: 20.04.2019).

References

- Ivanova, E.V. (2016). Primenenie multimedijnyh tehnologiy pri izuchenii russkogo yazyika kak inostrannogo. *Materialy IX Mezhdunarodnoy nauk.-prakt. konf. «Informatsionnoe obrazovanie i professionalno-kommunikativnyie tehnologii XXI veka*. Odessa, ONPU. 333–338.
- Nikolaeva, S.Yu. (2012) Proekt «Tyuning obrazovatelnyh sistem v mire» i formirovanie inoyazyichnoy kommunikativnoy kompetentnosti». *Inozemni movi*. 2. 5–12.
- Fedorov, A.V. (2001). Mediaobrazovanie: istoriya, teoriya i metodika. Rostov: TsVVR.
- Fedorov, A.V. (2004). Mediaobrazovanie i mediagramotnost. Taganrog: Izd-vo Kuchma.
- Fitsula, M. M. (2008). Pedagogika. Ternopil: Bogdan.
- Paivio, A. (1986). Mental representations: a dual coding approach. Oxford, University Press.
- Velički, D. (2015). Characteristics and particularities of educating the net-generation. *The 2015 WEI International Academic Conference Proceedings*. Prague, Czech Republic: The West East Institute.
- Divchinka ta zaytsi. Multifilmi ukrainskoyu movoyu. URL: <https://youtu.be/HGhzKSj7oO8?t=6> (date of reference: 22.04.2019)
- Masha ta Vedmid: Odin, dva, tri! Yalinochko, gori! (3 seriya). URL: <https://youtu.be/fmdUD9FdpA?t=339> (date of reference: 22.04.2019)
- Lepetuni. Mova (s subtitrami). URL: <https://youtu.be/oV16Oq3LFcA?list=PL56G2N57Pkt4-becbRdY5zF3TJ9WXxmyf&t=40> (date of reference: 20.04.2019)
- Rizdvyana kazka (za motivami opovidannya «Sloza» Marka Cheremshini). URL: <https://youtu.be/bDDGr3Bz4aE?t=160> (date of reference: 20.04.2019)
- Schedrik. Oleg Skripka ta Le Grand Orkestr. URL: <https://youtu.be/dg1eMpFfexk?t=17> (date of reference: 20.04.2019)
- Pischevarenie. URL: <https://youtu.be/SSSUvpU2kTA?t=125> (date of reference: 20.04.2019)
- Pro cherepahu. URL: <https://youtu.be/Cd6AtELdpP8?t=2>
<https://youtu.be/oV16Oq3LFcA?list=PL56G2N57Pkt4-becbRdY5zF3TJ9WXxmyf&t=40> (date of reference: 20.04.2019)

Резюме

Сидоренко Людмила, Деньга Олена

**ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ЯК ІНОЗЕМНОЇ ЗА ДОПОМОГОЮ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ**

Постановка проблеми. Питання поліпшення якості навчання української мови як іноземної є злободенним. Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що використання мультимедійних ресурсів дає змогу збагатити можливості традиційних занять, зробивши процес вивчення мови більш цікавим та підвищити рівень навчання української як іноземної.

Мета статті. Охарактеризувати значення мультимедійних ресурсів при формуванні комунікативної компетенції студентів у процесі навчання української мови як іноземної.

Методи дослідження. У науковій розвідці для виявлення переваг використання мультимедійних ресурсів при формуванні іншомовної комунікативної компетенції під час навчання української мови як іноземної використали методи аналізу та синтезу, описовий та емпіричний методи.

Результати дослідження. Використання мультимедійних ресурсів, зокрема мультфільмів, у практиці викладання української мови іноземцям має низку важливих переваг, а саме: збільшення можливості іноземних студентів ознайомитися з українськими реаліями, традиціями, збагачення словникового запасу іноземних студентів, вдосконалення фонетичних, граматичних, синтаксичних навичок, вдосконалення вміння побудови монологів та діалогів, створення сприятливої атмосфери на занятті, реалізація принципу наочності навчання.

Висновки та перспективи. Для кращого забезпечення формування іншомовної комунікативної компетенції студентів під час навчання української мови як іноземної, доцільним є використання мультимедійних ресурсів, зокрема мультиплікаційних фільмів, які уможливають дотримання єдності емоційного та інтелектуального у навчанні студента та розвитку його індивідуального мислення. Перспективним вбачається дослідження використання пісень, відеозаписів у практиці викладання української мови іноземцям, оскільки це дає змогу іноземним студентам адаптуватися в українському суспільстві, збагатити їхній словниковий запас.

Ключові слова: мультимедійні ресурси, іншомовна комунікативна компетенція студентів, навчання української мови, візуальний приклад, складові навчання.

Abstract

Sidorenko Lyudmila, Denga Olena

**WAYS OF OPTIMISING THE PROCESS OF TEACHING UKRAINIAN
LANGUAGE THROUGH MULTIMEDIA RESOURCES**

Formulation of the problem. The issue of improving the quality of teaching Ukrainian as a foreign language is topical. The urgency of the subject is that the use of multimedia resources enriches the traditional lectures making the process of learning a language more interesting and improving the level of education of Ukrainian as a foreign language.

The purpose of the article. To characterize the importance of multimedia resources when forming the communicative competence of students in the process of teaching Ukrainian as a foreign language.

Research methods. In this research methods of analysis and synthesis, descriptive and empirical methods were used to find out the benefits of using multimedia resources, to form foreign language communication skills during the study of Ukrainian as a foreign language.

The use of multimedia resources, especially cartoons, in the practice of teaching Ukrainian language to foreigners has a number of important advantages, namely: increasing the ability of foreign students to get acquainted with Ukrainian realities, traditions, enriching foreign students' vocabulary, improving the phonetic, grammatical, syntactic skills, improving the ability to build monologues and dialogues, creating a supportive atmosphere in the classroom, implementing the principle of educational visibility.

Conclusions and perspectives. In order to better ensure the formation of students' foreign language communication skills of students while studying Ukrainian as a foreign language, it is expedient to use multimedia resources, in particular animated films, which allow observation of the unity of emotional and intellectual learning and the development of individual thinking. Perspective is the study of the use of foreign languages, as this allows foreign students to adapt to Ukrainian society and to enrich their vocabulary.

Key words: foreign language, multimedia resources, forming the communicative competence of students, visual example.

Відомості про авторів

Сидоренко Людмила Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства Черкаського державного технологічного університету, м. Черкаси, Україна, e-mail: milasidorenko2@gmail.com

Sidorenko Lyudmila, Ph.D. in Philology, Associate Professor, Department of Ukrainian Language and General Linguistics, Cherkasy State Technological University, Ukraine, Cherkasy, e-mail: milasidorenko2@gmail.com

Деньга Олена Анатоліївна, старший викладач кафедри української мови та загального мовознавства Черкаського державного технологічного університету, м. Черкаси, Україна.

Denga Olena, Senior Lecturer of the Department of Ukrainian Language and General Linguistics Cherkasy State Technological University, Ukraine, Cherkasy.

ORCID

Сидоренко Л.М. – 0000-0002-7148-6146

Деньга О.А. – 0000-0002-8477-8703

Надійшла до редакції 04 квітня 2019 року
Прийнято до друку 27 квітня 2019 року